

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ**

ОСВІТА І НАУКА – 2018

**Збірник тез наукових робіт
учасників звітно-наукової конференції студентів**

Секція «Економічна теорія»

18 квітня 2018 р.

м. Київ
Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова
2018

УДК 330.101
ББК 65я43

*Рекомендовано до друку
Вченою радою факультету соціально-економічної освіти та управління
(протокол № 7 від 15 травня 2018 року)*

О 72

Освіта і наука – 2018: Збірник тез наукових робіт учасників звітно-наукової конференції студентів. Секція «Економічна теорія». – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – 84 с.

Випуск тез наукових робіт студентів підготовлений за матеріалами звітно-наукової конференції студентів «Освіта і наука - 2018», яка відбулася 18 квітня 2018 року. В ній активну участь прийняли студенти як економічних, так і неекономічних спеціальностей. Понад сорок студентів доповіли про актуальні проблеми економічної теорії та практики господарювання, обговорили особливості та наслідки трансформаційних перетворень в економіці України.

Представлені у матеріалах науково-практичної конференції тези учасників подані в авторській редакції та відображають власну наукову позицію авторів. Автори тез несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, наукової термінології, імен власних, джерел посилання.

Редакційна колегія

В.Б. Євтух член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор
(головний редактор)

В.П. Бех доктор філософських наук, професор

О.С. Падалка доктор педагогічних наук, професор

Л.В. Страшинська доктор економічних наук, професор

Л.А. Підпригора кандидат економічних наук, доцент

Ю.В. Бицюра кандидат економічних наук, доцент

© Редакційна колегія, 2018

© Автори статей та наукові керівники, 2018

© НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018

ЗМІСТ

Андрійчук М.В. Підходи до оцінки ефективності функціонування ринку праці.....	3
Бойко К.Ю. Рівень життя в Україні: сучасність та перспективи.....	5
Бурцева С.І. Банківська система в умовах кризи та економічної нестабільності.....	6
Ващенко А.В. Проблема безробіття в Україні.....	8
Вдовиченко В.О. Роль національних традицій та релігії у розвитку продуктивних сил Японії.....	10
Високих В.В. Валютний ринок України.....	11
Гевко-Нагірняк М.В. Аналітичний інструментарій сучасного менеджера.....	13
Глущенко Т.О. Сучасний стан ринкової інфраструктури в Україні.....	17
Горб О.В. Аналіз сильних та слабких сторін України в економічному розрізі.....	19
Дяченко О.А. Тіньова економіка в Україні: масштаби та шляхи детінізації.....	21
Залізник М.О. Податкове навантаження в Україні.....	24
Замятіна В.О. Ринок інформаційних технологій України в економічному вимірі.....	25
Іллічова Є.І. Державно-приватне партнерство як механізм активізації інноваційної складової економіки України.....	29
Калініна Л.К. Приховування доходів працівників: причини і наслідки.....	31
Карижська П.Г. Приватизація в Україні.....	32
Клеменчук А.С. Віртуальні підприємства.....	34
Коваленко О.І. Сучасний стан та особливості безробіття в Україні.....	36
Ковальчук М.О. Соціальна політика в Україні.....	38
Коритна О.А. Ефективність антиінфляційної монетарної політики в Україні.....	40
Крохмаль А.І. Продуктивність праці та напрями її підвищення в Україні.....	41
Лі Бін Торговельно-економічне співробітництво України і Китаю.....	44
Малькова А.С. Закордонний досвід використання інтерім-менеджменту.....	45
Мельник А.Ю. Потреби та їх роль в економічному розвитку суспільства.....	47
Мизюк А.О. Проблема стабільності національної грошової одиниці в Україні.....	49
Ніколюк В.І. Ринок цінних паперів в Україні.....	51
Першина Н.О. Теорія «послуг» Ф. Бастіа.....	53
Погорелова О.І. Соціальний захист населення в сучасній Україні.....	54
Радченко М.В. Податки як основне джерело формування доходів державного бюджету України.....	56
Рак О.О. Грошові агрегати та їх структура в розвинутих країнах світу.....	58
Рокіцька У.М. Ефективність податково-бюджетної політики в Україні.....	59
Савченко Б.П. Особливості функціонування ринку робочої сили в Україні.....	61
Селезньова Т.А. Інфляція в Україні та шляхи її стримування.....	64
Семенова О.С. Бідність працюючого населення: причини, прояви та наслідки.....	66
Сливченко І.В. Проблеми зайнятості та безробіття в Україні.....	68
Стеценко С.Є. Антимонопольне регулювання в Україні.....	70
Терещенко О.С. Державні банки та їх роль в економіці України.....	71
Уманець М.Є. Світовий ринок нафти та вплив зниження ціни на нафту на економіку Російської Федерації.....	74
Фоміна Т.Р. Державний борг в умовах ринкової трансформації економіки України.....	76
Чураченко О.С. Особливості застосування засобів стимулювання збуту в роздрібній торгівлі.....	79
Чураченко О.С. Економічне зростання та шляхи його забезпечення в Україні.....	80
Шандар І.М. Основні аспекти фрілансу як різновиду нетрадиційної форми зайнятості молоді України.....	82

Респонденти відзначили 6 сильних сторін України: люди, природні ресурси, географічне знаходження, можливості, унікальна культура, демократія. Слабкими сторонами вони зазначили такі: корупція, нестабільність політичної ситуації, слабка популяризація України, слабкий економічний розвиток, неефективність державного управління.

За словами Надії Варголи, під час останнього візиту вона помітила чимало позитивних змін, починаючи від швидкого проходження паспортного контролю в аеропорту "Бориспіль" і закінчуючи відремонтованими дорогами та промаркованими велодоріжками. Серед не дуже приємних українських реалій Варгола вказала той момент, що на керівних посадах переважають люди старшого віку, хоча час та нові виклики потребують "свіжої крові": молодих, ініціативних та амбітних управлінців, які вирости вже в незалежній країні. Тому активне підсилення кадрового ядра молодими силами є одним з важливих кроків для подальших реформ. Інший момент, на який звернула увагу автор, – це зверхнє відношення чиновників до підлеглих, а також старших до молодших.

Виходячи з вищевикладеного випливає, що для України, як і для інших країн з економікою, що розвивається, придбання знань за кордоном – це кращий спосіб підвищити свою конкурентоспроможність як на внутрішньому так і зовнішньому ринках. Таким чином, головною можливістю ринку на сьогоднішній день для України є вивчення та аналіз досвіду державної підтримки інноваційної діяльності в різних країнах світу. І результати цього аналізу покликані допомогти побудувати чіткий і працездатний механізм активізації та державної підтримки інноваційної діяльності в Україні. Основну увагу треба приділити громадському суспільству, а точніше середньому класу, оскільки саме вони в майбутньому і стануть запорукою нашої країни.

Список використаних джерел:

1. http://www.ipiend.gov.ua/uploads/nz/nz_56/demianchuk_swot.pdf
2. <http://www.middleclass.org.ua/gosudarstvo-ukraina-swot-analiz/>
3. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/43912/1/Illiashenko_analiz.pdf
4. <https://znaj.ua/society/ekspert-nazvala-slabki-ta-sylni-storony-novoyi-ukrayiny>
5. http://csr-ukraine.org/wp-content/uploads/2014/12/WEB_2015_01-20_Branding_M_Saprukina_216x303.pdf
6. <http://www.dilovyi.com.ua/view.php?id=1551>
7. <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/20258/1/3-9-13.pdf>
8. http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/5088/3/article_37.pdf
9. http://www.lac.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/MEV/Bodnar/Kaf_MEV_Bodnar_MI_Zrazky_2014.pdf

*Дяченко Олена Андріївна,
студентка IV курсу,
спеціальності «Математика»*

*Науковий керівник:
кандидат економічних наук, доцент
Красман Наталія Валеріївна*

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА В УКРАЇНІ: МАСШТАБИ ТА ШЛЯХИ ДЕТІНІЗАЦІЇ

Тіньова економіка залишається однією з найсуттєвіших загроз для економічної безпеки держави, що загострює соціально-економічну кризу в Україні та негативно позначається на її міжнародному іміджі. Нині такі проблеми, як тіньова економіка та

корупція, не втрачають актуальності для України. Цими питаннями займалося багато вітчизняних вчених, серед них Бандурко О. М., Варналій З. С., Геєць В. М., Іванов О. В., Предборський В. А., Тишук Т. А., Фещук В. В.

За Варналієм З. С., тіньова економіка - це складне соціально-економічне явище, що представлене сукупністю неконтрольованих і нерегульованих як протиправних, так і законних, але аморальних, економічних відносин між суб'єктами економічної діяльності щодо отримання надприбутку за рахунок приховування доходів і ухилення від сплати податків [1, с. 430].

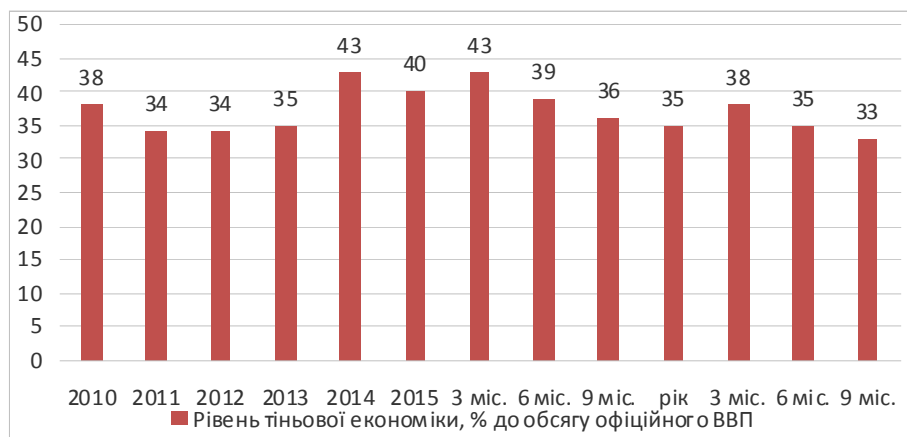

Рис. 1. Інтегральний показник рівня тіньової економіки в Україні (у % від обсягу офіційного ВВП) і темпи приросту/зниження рівня реального ВВП (у % до відповідного періоду попереднього року)

Джерело: [2], [3]

Рівень тіньової економіки протягом 2010-2013 років коливався приблизно на однаковому рівні (від 38% до 34%). Значний стрибок спостерігався у 2014 – 43% до обсягу офіційного ВВП, що на 8% більше, ніж у попередньому році. Протягом 2016 р. помітною є тенденція до зменшення рівня тінізації. І вже у січні-вересні 2017 року рівень тіньової економіки склав 33% від офіційного ВВП, що на 3 в. п. менше за показник 9 місяців 2016 року. Інтегральний показник рівня тіньової економіки занадто високий, і уряду необхідно впроваджувати дієві, виважені реформи, спрямовані на поліпшення інвестиційного та підприємницького клімату в країні, що сприятиме боротьбі з тіньовою економікою. Яка справляє значний негативний вплив на всі соціально-економічні процеси, які відбуваються в суспільстві.

Згідно з даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, найвищий показник “тіні” зараз у фінансовій та страховій діяльності 51%. Рівень “тіні” у добувній промисловості, не зважаючи на суттєве скорочення, залишився доволі високим 44%, що обумовлено, значною мірою, збереженням високого рівня монополізації на ринку продукції зазначеної галузі. Традиційно низьким рівень тіньової економіки залишається у сільському, лісовому та рибному господарстві – 6% [3].

Сьогодні тіньова економіка присутня практично в усіх видах економічної діяльності. Однією з її складових є корупція, яка загрожує не лише демократичному розвитку держави, а й фінансовій та економічній безпеці країни. Економічні наслідки корупції проявляються в тому, що вона: підриває економічну систему держави; дискредитує економічні реформи; порушує основні засади господарської діяльності; перешкоджає надходженню внутрішніх та зовнішніх інвестицій; є причиною фінансових криз. В Законі України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 визначені основні засади запобігання і протидії корупції в публічній і приватній сферах суспільних відносин. Незважаючи на чотирирічне функціонування даного закону мало, що змінилося і рівень корупції в Україні залишається дуже високим [6].

Тіньова економіка має як позитивні, так і негативні риси. До негативних рис можна віднести зменшення обсягів податків, непорядкованість та нерегульованість розвитку економіки, зменшення інвестиційної привабливості національної економіки, неможливість використання тіньових коштів в екстрених цілях (під час фінансово-економічної кризи, стихійного лиха, надзвичайного стану тощо). Серед позитивних слід назвати такі: надання робочих місць, забезпечення доходів зайнятих у тіньовому секторі осіб та їх сімей, протидія зубожінню. Тобто тіньова економіка заповнює ніші на ринку споживчих товарів і послуг, задовольняє попит населення з низькою платоспроможністю [5, с. 165].

Детінізація економіки – це цілісна система дій, спрямована на подолання та викорінення причин і передумов процесів тінізації [4, с. 59]. Шляхами тінізації економіки є: підвищення ефективності управління державними фінансами, удосконалення зовнішньоекономічної діяльності й міжвідомчої взаємодії, удосконалення законодавства у сфері протидії економічним злочинам, розвиток безготівкового розрахунку, удосконалення фіскального адміністрування, створення сприятливих умов для ведення бізнесу, протидія корупції та підвищення рівня правової культури населення [4, с. 73-74]. Детінізація економіки України вимагає здійснення міжпредметних досліджень, формування комплексної стратегії протидії у співпраці із зарубіжними партнерами, насамперед з метою використання їхнього позитивного досвіду в цій сфері.

Тіньова економіка України протягом останніх років стрімко розвивається, що зумовлене відсутністю усталених норм і правил економічної діяльності, їх постійними змінами та невідповідністю вимогам часу. Отже, вигідніше працювати в «тіні». Для ефективної протидії тіньовій і кримінальній економічній діяльності та її локалізації необхідно розробити спеціальну комплексну державну програму, яка має передбачати реалізацію цілої низки заходів правового, організаційного, економічного і наукового характеру.

Список використаних джерел:

1. *Економічна безпека: навч. посіб. / за ред. З.С. Варналія. - К.: Знання, 2009. – 647 с.*
2. *Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>*
3. *Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>*
4. *Тіньова економіка в Україні: стан, тенденції, шляхи подолання: аналіт. огляд / [упоряд.: С. С. Чернявський, В. А. Некрасов, А. В. Тутко та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. – 152 с.*
5. *Тіньова економіка України: причини, обсяги та шляхи їх зменшення / І. Ю. Приварникова, К. В. Степанюк // Держава та регіони: науково-виробничий журнал. – 2010. – № 2. – С. 163–167.*
6. *Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>*